

Aktuality z Evropské unie oblast environmentální politiky a legislativy

Číslo: 7/2013

Vyšlo 29. 6. 2013

Backloading se hlasuje, kompromis je příliš slabý

Plenární zasedání Evropského parlamentu bude znovu hlasovat o dočasném stažení 900 milionů emisních povolenek ze systému EU ETS. Mezi europoslanci ve výboru pro životní prostředí totiž vznikl nový kompromis. Ten je podle kritiků příliš slabý na to, aby mohl cenu povolenek výrazně ovlivnit. Záležet tak prý bude na strukturálních změnách v systému.

Dočasné stažení 900 milionů emisních povolenek ze systému aukcí má za sebou další důležité hlasování. Dne 19. června odpoledne schválil svou zprávu výbor ENVI v Evropském parlamentu. Následně ji bude hlasovat plenární zasedání ve Štrasburku. Výbor se dohodl na kompromisním řešení, které vychází z návrhu rakouského europoslance Richarda Seebera (EPP). Povolenky bude moci Evropská komise z trhu v roce 2014 stáhnout. Již v následujícím roce ale budou muset být vráceny zpět do systému. V původním návrhu směrnice se přitom počítalo s jejich navrácením nejdříve v roce 2018.

Jednotnou pozici pak budou muset vytvořit také členské státy. Mělo by k tomu dojít na začátku podzimu. Litva, která od začátku července přebírá předsednictví v Radě EU, již potvrdila, že se problematice ETS hodlá věnovat. Trojstranná jednání mezi Komisí, Parlamentem a Radou, by pak mohla začít v říjnu. To již také bude situace jasnější po výsledku voleb v Německu.

Spokojeny nejsou ani zelené organizace. Přivítaly sice, že se europoslanci dohodli na nějakém kompromisu, návrh je ale podle nich příliš slabý. Na ceny povolenek tak prý bude mít pouze omezený dopad. Cílem celého plánu na backloading je přitom právě dlouhodobé zvýšení ceny uhlíku, která je v současné době příliš nízká a nemotivuje k investicím do zelených technologií. Návrh na systémovější změny představila Komise již na podzim minulého roku. Patří mezi ně trvalé stažení určitého počtu povolenek, zpřísnění emisního cíle pro rok 2020 nebo dřívější změna lineárního redukčního faktoru, na jehož základě se množství povolenek každý rok snižuje.

Euractiv.cz: [Backloading povolenek jde do plenárního hlasování, kompromis je prý ale příliš slabý](#)

Euractiv.cz: [Systém emisního obchodování čeká další důležité hlasování](#)

Testy jaderných elektráren budou asi každých šest let

Evropská komise chce zavést pravidelné kontroly evropských jaderných elektráren, které budou probíhat každých šest let. Uvádí se to v návrhu z 13. června, který mění směrnici o jaderné bezpečnosti z roku 2009.

„V Evropě je v současnosti v provozu 132 jaderných reaktorů. Naším úkolem v Komisi je zajistit, aby u každého z těchto reaktorů byla nejvyšší prioritou bezpečnost,“ řekl k návrhu evropský komisař pro energetiku Günther Oettinger. V případě prodloužení či neprovedení může Evropská komise zvážit vyslání ověřovací návštěvy do daného státu. Každá elektrárna musí mít navíc středisko reakce na mimořádné situace, které je chráněno proti radioaktivitě, zemětřesením nebo záplavám.

Směrnice pak členskými státy ukládá, aby vnitrostátní dozorové orgány a provozovatelé elektráren vypracovali strategii, kde popíší, jak budou informovat veřejnost v případě havárie. Stavba nových jaderných elektráren musí probíhat tak, aby případné porušení jádra reaktoru nemělo následky i pro okolí mimo elektrárnu. Jaderné elektrárny se nacházejí ve 14 zemích Evropy, nejvíce ve Francii.

Euractiv.cz: [Komise chce evropské jaderné elektrárny testovat po šesti letech](#)

Proběhla veřejná fáze SEA na SEK

Během června bylo možné podávat připomínky ze strany veřejnosti k Aktualizaci Státní energetické koncepce (SEK), kterou minulý rok připravilo ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). Ministerstvo životního prostředí (MŽP) má nyní vypracovat stanovisko, na základě kterého bude koncepce posuzována z hlediska environmentálních dopadů. Posudek bude poté předložen k veřejné debatě a teprve pak bude moci vláda SEK finálně schválit.

Proces posouzení vlivu SEK na životní prostředí (SEA) byl [zahájen](#) 14. května. Nová Státní energetická koncepce by měla určit podobu české energetiky na příštích třicet let. MPO v jejím návrhu počítá s utlumením výroby energie z uhlí, která má být z velké části nahrazena energií jadernou. Rozvíjet by se měly také obnovitelné zdroje energie, ty se ale budou muset obejít bez dotací a finanční podpory státu. Pozornost věnuje koncepce i energetickým úsporám a zabývá se také energetickým využitím odpadů.

Návrh SEK vzbudil v minulém roce poměrně velkou pozornost a také kritiku, zejména ze strany environmentálních organizací. Těm se mimo jiné nelíbí to, že některé kontroverzní body ministerstvo přesunulo do návrhu Surovinové politiky ČR, která je projednávána paralelně. Nevládním organizacím se také nelíbí, že MPO předložilo koncepci pouze v jedné variantě. V rámci procesu posuzování vlivu na životní prostředí by přitom měla být podle zákona posuzována i náhradní řešení, která směřují k cílům koncepce. Zelené organizace proto po ministerstvu životního prostředí požadují, aby byly do procesu posuzování pro porovnání zahrnuty i jejich návrhy, které počítají s vyšším podílem OZE v energetice nebo se více věnují energetickým úsporám.

Euractiv.cz: [Schvalování energetické koncepce pokračuje, na řadě jsou environmentální dopady](#)

Slevy pro velké odběratele elektřiny

Zastavit podporu pro nové obnovitelné zdroje a ulevit největším spotřebitelům od vysokých cen elektřiny - energeticky náročné obory žádají po vládě, aby řešila problém drahé elektrické energie, jejíž cenu podle nich zvedá hlavně příspěvek na obnovitelné zdroje. Inspiraci prý může hledat v Německu. Tamní model ale aktuálně čelí kritice ze strany Evropské komise. Celková podpora pro výrobu elektřiny z POZE se má letos vyšplhat na 44,4 miliard korun. Ze státního rozpočtu bylo pro tyto účely vyčleněno 11,7 miliard. Zbytek nákladů na financování podpory nesou právě spotřebitelé, kteří v letošním roce na podporované zdroje přispívají 583 Kč/MWh. Zátěž je přitom stejná pro průmysl i domácnosti.

Jenže energeticky náročné obory si stěžují, že zvyšování cen elektrické energie ničí jejich konkurenceschopnost na evropské i globální úrovni. Požadují po vládě, aby tuto situaci vyřešila a energeticky intenzivní průmysl před rostoucími náklady chránila. Inspirovat by se prý přitom mohla v Německu nebo Francii, které pro tento průmysl zavedly úlevy. „Je potřeba říci, a to v debatě uniká, že podpora OZE je pouze narovnáním stavu, kdy konvenční zdroje dostávají podporu ze státního rozpočtu skrytě,“ dodal Štěpán Chalupa, viceprezident Asociace pro větrnou energii.

„Podpora fosilních zdrojů není zadarmo. Studie OECD ukázala, že mezi lety 2005 a 2011 v Česku plynulo na podporu fosilním zdrojům 76 miliard korun. Mezinárodní měnový fond pak vypočítal roční externí náklady vyplývající z výroby z těchto zdrojů na 34 miliard korun,“ řekl také výkonný ředitel Aliance pro energetickou soběstačnost Martin Sedlák. Hovoří se o dlouhodobějších opatřeních. Regulátor již vloni s podporou ministra Kuby navrhnul, aby se od roku 2014 zastavila podpora ve formě výkupních cen pro nové OZE. Tento krok má být součástí připravované novely zákona o podporovaných zdrojích. V souvislosti s novelou zákona ministerstvo také navrhlo, aby v budoucnu největší odběratelé elektřiny přispívali na podporu POZE méně než ostatní spotřebitelé.

Euractiv.cz: [Budou velcí odběratelé v ČR platit za elektřinu méně?](#)

Změna v průkazech energetické náročnosti budov

Zastavit podporu pro nové obnovitelné zdroje a ulevit největším spotřebitelům od vysokých cen elektřiny - energeticky náročné obory žádají po vládě, aby řešila problém drahé elektrické energie, jejíž cenu podle

nich zvedá hlavně příspěvek na obnovitelné zdroje. Inspiraci prý může hledat v Německu. Tamní model ale aktuálně čelí kritice ze strany Evropské komise.

Českou republikou už delší dobu hýbe debata o tom, jak vyřešit problematiku rostoucích cen elektřiny pro spotřebitele. Pozornost se zaměřuje na financování podporovaných zdrojů energie (POZE), které mají zákonem garantovanou výkupní cenu po dobu 20 let. Patří mezi ně obnovitelné zdroje energie (OZE), druhotné zdroje a kombinovaná výroba elektřiny a tepla. Celková podpora pro výrobu elektřiny z POZE se má letos vyšplhat na 44,4 miliard korun. Ze státního rozpočtu bylo pro tyto účely vyčleněno 11,7 miliard. Zbytek nákladů na financování podpory nesou právě spotřebitelé, kteří v letošním roce na podporované zdroje přispívají 583 Kč/MWh. Zátěž je přitom stejná pro průmysl i domácnosti.

V souvislosti s novelou zákona ministerstvo také navrhlo, aby v budoucnu největší odběratelé elektřiny přispívali na podporu POZE méně než ostatní spotřebitelé. Během jednání s podniky se uvažovalo o výši příspěvku přibližně 600 Kč/MWh pro běžné spotřebitele a 400 Kč/MWh pro energeticky náročný průmysl. Výše poplatku by také měla být zafixována na více let dopředu, aby se zajistila potřebná jistota na trhu. Jak již bylo zmíněno, inspirací pro tento návrh je nastavení podpory v Německu, kde má většina velkých průmyslových podniků z placení příspěvku na OZE výjimku. Takové úlevy však mohou být považovány za nepovolenou podporu, která zvýhodňuje některé firmy. Na základě rozhodnutí vrchního zemského soudu v Düsseldorfu nyní ostatně německý model posuzuje Evropská komise. Právě z tohoto důvodu proto zatím okolo plánu MPO na zvýhodnění energeticky náročných oborů panuje nejistota. Česká republika tak bude pravděpodobně čekat na výsledek prošetřování německého případu. Návrh na změnu v podpoře POZE navíc budou muset schválit i ostatní vládní resorty.

Euractiv.cz: [Pravidla pro průkazy energetické náročnosti budov se budou měnit, otázka je jak](#)

Společenská zodpovědnost firmám někdy úspěch nepřináší

Komunikace firem o jejich CSR aktivitách není nic nového. Vůbec první případ, v němž společnost upozornila na své zodpovědné chování, se stal již v roce 1790 ve Velké Británii, kdy se dámy ze střední třídy a manželky obchodníků pohoršovaly nad pracovními podmínkami otroků na jamajských cukrových plážích. Cukr, který se odtud vyvážel, se označoval jako „krvavý“.

Komunikace o CSR může být navíc ošidná, a firmy by proto neměly váhat s vytvořením kvalitní komunikační strategie, kterou se budou striktně řídit. Chybně zvolená strategie může firmám více uškodit než pomoci, tvrdí Webb. Jako příklad uvedl případy, kdy se společnosti uchýlovaly k reklamám, které se opíraly o tzv. greenwashing, tedy k prezentování sebe sama jakožto ekologicky smýšlející firmy, a to i přesto, že to nebyla pravda. V očích zákazníků je to silně poškodilo.

Tento trend se prý ale poslední dobou výrazně změnil. Chytré značky se snaží přistupovat ke komunikaci s veřejností mnohem sofistikovaněji než dříve. Třeba americká potravinářská společnost Chiquita, která v minulosti patřila k firmám s nejhorší pověstí na světě, dokázala za posledních 20 let svou image naprosto proměnit. Dnes aktivně spolupracuje s nevládními organizacemi, například s Rainforest Alliance, která usiluje o zachování deštných pralesů, a věnuje se celé řadě další aktivit. „Nevím, jestli to Chiquitě pomohlo zvýšit prodej banánů v Evropě, v každém případě jde o úžasný příklad sociální angažovanosti,“ řekl Webb.

Euractiv.cz: [Jsou společensky zodpovědné firmy úspěšnější?](#)

Požadavky na větší informovanost o složení a původu potravin

Evropská unie vstupuje do diskuse o bezpečnosti potravin novým legislativním nařízením. Někteří odborníci ale tvrdí, že je spíše nutné efektivněji vymáhat stávající zákony. Jednou z pák je zveřejňování názvů těch podniků, které nabízejí nevyhovující potraviny.

Evropská unie se snaží o sjednocený postup a přijímá legislativu na základě takzvaného principu sledovatelnosti výrobku. To znamená, že samy potravinářské podniky mají zajistit a zdokumentovat informace o zboží v celém dodavatelském řetězci. Za správnost údajů o potravině je odpovědný provozovatel potravinářského podniku, pod jehož jménem je uváděna na trh.

Evropský parlament v roce 2011 schválil návrh, který by měl zajistit přesnější informace o potravinářských výrobcích. Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, které nabude účinnosti v prosinci 2014, mimo jiné rozšiřuje okruh druhů potravin, u nichž je povinné označovat zemi původu. Doteď se to týkalo jen medu, ovoce a zeleniny, olivového oleje, ryb a hovězího masa.

Další zprávy...

Euractiv.cz: [World Bank: Earth's poorest to be hit hardest by climate change](#)

Euractiv.cz: [Public concern may turn volume down on military jets](#)

Euractiv.cz: [Dutch want their mussels free from micro-plastic litter, call on EU to act](#)

Euractiv.cz: [Copenhagen Airport applies noise lessons to cut air pollution](#)

Euractiv.cz: [World leaders warned on risks of climate change](#)

Euractiv.cz: [Canada 'spins' mining disclosure laws on back of EU's approval](#)

Euractiv.cz: [MEP calls for parliamentary risk panel to tame green 'scaremongering'](#)

Euractiv.cz: [EU businesses want to take heat out of dirty laundry](#)

Euractiv.cz: [EU body predicts more extreme weather as floods devastate central Europe](#)

Euractiv.cz: [Trade-offs: What's good for the climate may not be good for the air](#)

Euractiv.cz: [From coal to cars, EU states fail to combat air pollution](#)

Guidance to foster green public procurement

Veřejné úřady utratí ročně 2 triliony Euro, což se rovná 19 % evropského hrubého domácího produktu. Pokud by tedy úřady pořizovaly pouze služby šetrné k životnímu prostředí, nejen, že by to rozšířilo jejich nabídku, ale rovněž by je to zpřístupnilo na trhu a snížilo jejich cenu. Mimo jiné, pořizováním ekologických služeb a výrobků úřady stimulují dané odvětví.

Eeb.org: [GUIDANCE TO FOSTER GREEN PUBLIC PROCUREMENT](#)

Glyphosate briefings: reason for concern

Glyfosfát je nejrozšířenější přípravek na hubení plevelů a nejčastěji používaný herbicid v Evropě. Je zcela nepostradatelný při pěstování řady GMO plodin, neboť ty jsou na něj velmi často adaptované. Objevují se ovšem pochyby o vlivu glyfosfátu na lidské zdraví, zvláště pak na produkci hormonů, a jeho dopad na širší životní prostředí. Testy nyní prokázaly, že se vyskytuje v lidském těle. Dle studie se prokázalo, že jej obsahuje moč téměř poloviny lidí výzkumného vzorku z 18 států EU. Studie předkládá podrobné informace o rizicích glyfosfátu.

Foeurope.org: [Glyphosate briefings: reason for concern](#)

EU Energy Efficiency Directive: The Coalition's Guidebook for Strong Implementation

Energy Efficiency Directive se snaží dosáhnout 20% úspory energie k roku 2020. Po svém schválení v Bruselu má být nyní implementovaná do národních legislativ. Publikace představuje hlavní požadavky směrnice a nabízí seznam dobré praxe pro její úplnou implementaci.

Panda.org: [EU Energy Efficiency Directive: The Coalition's Guidebook for Strong Implementation](#)